

O'ZBEKISTONDA TA'LIM TURIZMI INFRATUZILMASINING TAHLILI

Jahongirov Kamoliddin Asomiddin o'g'li

O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi

ORCID: 0000-0002-1128-6986

kamoliddin6564@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekistonda ta'lim turizmi infratuzilmasining hozirgi holati tahlil qilinadi va mazkur sohadagi rivojlanish imkoniyatlari hamda mavjud qiyinchiliklar yoritiladi. Xorijiy talabalar statistikasi, oliy ta'lim muassasalarining xalqaro reytinglari va infratuzilma quvvatlari tahlil qilinib, O'zbekistonni ta'lim turizmi markazi sifatida jozibadorligini oshirish uchun zarur bo'lgan rivojlanish yo'nalishlari aniqlanadi. Maqolada xalqaro ta'lim standartlariga moslashish, sifatni oshirish, infratuzilmani kengaytirish, jumladan, yotoqxonalar va raqamli ta'lim platformalari kabi sohalar bo'yicha takliflar beriladi. Shuningdek, maqolada strategik sarmoyalar, hududiy infratuzilma qo'llab-quvvatlovi va marketing faoliyati orqali O'zbekistonni global ta'lim turizmi bozorida raqobatbardosh qilish bo'yicha tavsiyalar ham keltirilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim turizmi, O'zbekiston, infratuzilma tahlili, xorijiy talabalar, xalqaro reytinglar, oliy ta'lim, turizm rivoji, hududiy infratuzilma.

АНАЛИЗ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ В УЗБЕКИСТАНЕ

Жахонгиров Камолитдин Асомиддинович

Международная исламская академия Узбекистана

Аннотация. В данной статье анализируется современное состояние инфраструктуры образовательного туризма в Узбекистане и освещаются возможности развития и существующие проблемы в этой сфере. Проанализированы статистика иностранных студентов, международные рейтинги высших учебных заведений и инфраструктурных возможностей, а также определены направления развития, необходимые для повышения привлекательности Узбекистана как центра образовательного туризма. В статье предложены предложения по адаптации к международным стандартам образования, повышению качества и расширению инфраструктуры, включая общежития и цифровые образовательные платформы. В статье также представлены рекомендации по повышению конкурентоспособности Узбекистана на мировом рынке образовательного туризма посредством стратегических инвестиций, поддержки региональной инфраструктуры и маркетинговой деятельности.

Ключевые слова: образовательный туризм, Узбекистан, анализ инфраструктуры, иностранные студенты, международные рейтинги, высшее образование, развитие туризма, региональная инфраструктура.

ANALYSIS OF EDUCATIONAL INFRASTRUCTURE IN UZBEKISTAN

Jahongirov Kamoliddin Asomiddin oglu
International Islamic Academy of Uzbekistan

Abstract. *This article analyzes the current state of educational tourism infrastructure in Uzbekistan and highlights development opportunities and existing problems in this area. The article analyzes statistics of foreign students, international rankings of higher education institutions and infrastructure capabilities, and identifies development areas necessary to increase the attractiveness of Uzbekistan as a center for educational tourism. The article offers proposals for adapting to international education standards, improving quality and expanding infrastructure, including dormitories and digital educational platforms. The article also provides recommendations for increasing the competitiveness of Uzbekistan in the global educational tourism market through strategic investments, support for regional infrastructure and marketing activities.*

Keywords: *educational tourism, Uzbekistan, infrastructure analysis, foreign students, international rankings, higher education, tourism development, regional infrastructure*

Kirish.

Ta'lim turizmi bugungi kunda global iqtisodiyotning yirik tarmoqlaridan biriga aylandi. Mamlakatga xorijiy talabalarni jalb qilish nafaqat iqtisodiy jihatdan foydali, balki milliy madaniyatni targ'ib qilish, xorijiy investitsiyalarni jalb etish va xalqaro aloqalarni mustahkamlashga ham xizmat qiladi. O'zbekistonning boy madaniy merosi, tabiiy go'zalliklari va rivojlanayotgan oliy ta'lim tizimi xorijiy talabalar uchun jozibador bo'lib, mamlakatni xalqaro ta'lim markazlaridan biriga aylantirish imkoniyatiga ega.

2022-yilda xalqaro ta'lim turizmi bozori hajmi 370 milliard dollarni tashkil etdi va kelgusi yillarda bu raqam yillik 10% o'sish sur'ati bilan kengayishi kutilmoqda (Statista, 2023). Bu ko'rsatkich ta'lim turizmining xalqaro miqyosda qanchalik dolzarb ekanligini va iqtisodiy salohiyatini namoyish etadi.

O'zbekiston 2023-yilda ta'lim turizmi sohasida 25 mingdan ortiq xorijiy talabani jalb qildi va bu raqam 2025-yilgacha ikki baravarga oshishi kutilmoqda (O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi, 2023). Bu o'sish mamlakatning ta'lim tizimi va turizm sektorini birlashtirish yo'lidagi intilishlarini ko'rsatadi.

Ta'lim turizmi – xorijiy talabalarni o'z mamlakatida ta'lim olishga jalb qilish maqsadida ta'lim infratuzilmasini rivojlantirish, zamonaviy va sifatli ta'lim dasturlarini taklif etishni o'z ichiga oladi. Xorijiy talabalar mamlakat iqtisodiyotiga sezilarli hissa qo'shadi, ayniqsa xizmat ko'rsatish, turizm, transport va ovqatlanish sohalarida.

O'zbekistonda hozirda ko'plab oliy ta'lim muassasalari faoliyat yuritmoqda va ba'zilari xalqaro akkreditatsiyaga ega. Xorijiy talabalarni jalb qilish uchun xalqaro hamkorlikda ishlovchi universitetlar soni ham ko'paymoqda. Biroq, ko'plab ta'lim muassasalarining infratuzilmasi va ta'lim dasturlari hali xalqaro talablarni to'liq qondira olmaydi.

O'zbekistonning ta'lim turizmini rivojlantirish orqali xalqaro nufuzini oshirishi va qo'shimcha daromad manbalarini yaratishi mumkin. Xorijiy talabalar oqimi orqali davlatga xorijiy valyuta kirib keladi, bu esa mamlakat iqtisodiyotiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, bu mamlakat ta'lim tizimini modernizatsiya qilish va xalqaro standartlarga moslashtirish uchun ham imkoniyat yaratadi.

Adabiyotlar sharhi.

O'zbekistonda ta'lim turizmi infratuzilmasi va uning rivojlanish istiqbollari xalqaro va mahalliy olimlar tomonidan keng o'rganilmoqda. So'nggi yillarda ta'lim turizmining iqtisodiy,

ijtimoiy va madaniy jihatlari haqida qator tadqiqotlar olib borilgan bo'lib, ular infratuzilma rivojlanishining ta'lim turizmidagi ahamiyatini ochib beradi.

Wilson va Tanakaning (2023) "Markaziy Osiyoda ta'lim turizmini rivojlantirishda infratuzilmaning roli" nomli ilmiy izlanishlarida Markaziy Osiyo mamlakatlarida ta'lim turizmini rivojlantirishda infratuzilmaning o'rnini haqida tadqiqot olib bordi. Ularning tadqiqoti Markaziy Osiyoda, jumladan, O'zbekistonda ta'lim turizmi uchun zarur infratuzilma – universitet yotoqxonalari, transport tizimi, raqamli xizmatlar – yetarli darajada rivojlanmaganligini ko'rsatdi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, infratuzilmani modernizatsiya qilish xalqaro talabalarning jalb qilinishiga sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatadi (Wilson & Tanaka, 2023).

Ivanov (2023) "Raqamli infratuzilma va uning xalqaro talabalar mobilligiga ta'siri" nomli ishi raqamli infratuzilmaning xalqaro talaba mobilitetiga ta'sirini o'rganishga qaratilgan. U O'zbekistonda raqamli xizmatlarning rivojlanishi va xorijiy talabalar uchun axborot texnologiyalari xizmatlarining mavjudligi haqida ma'lumot berdi. Ivanovning tadqiqoti natijasiga ko'ra, raqamli infratuzilma ta'lim turizmining rivojlanishida muhim omil bo'lib, onlayn xizmatlar talabalarning tanlovini bevosita ta'sir qiladi (Ivanov, 2023).

Choi va Parklar (2023) tomonidan "Uy-joy infratuzilmasi xalqaro talabalarni jalb qilishning asosiy omili sifatida" nomli olib borilgan tadqiqotda xorijiy talabalarni jalb qilishda turar joy infratuzilmasining ahamiyatini o'rgangan. Ularning tadqiqot natijalari, talaba yotoqxonalari va ularning sifati xalqaro talabalarning mamlakatni tanlashidagi asosiy omillardan biri hisoblanishini ko'rsatadi. O'zbekistonda yotoqxonalar sharoitlarini yaxshilash va ularni xalqaro talabalar ehtiyojlariga moslashtirish ta'lim turizmini rivojlantirish uchun muhim ekanligi ta'kidlangan (Choi & Park, 2023).

Garcia (2023) "Xalqaro talabalarning ijtimoiy-madaniy integratsiyasi va infratuzilmaning roli" nomli ilmiy tadqiqotida xorijiy talabalarni ijtimoiy-madaniy integratsiya qilishda infratuzilmaning o'rnini tahlil qilgan. U O'zbekiston misolida xorijiy talabalarni ijtimoiy va madaniy jihatdan qo'llab-quvvatlash xizmatlari (masalan, madaniy markazlar, talabalar uchun ijtimoiy dasturlar) ta'lim turizmining samaradorligini oshirishga xizmat qilishini ko'rsatgan (Garcia, 2023).

Lee va Chen o'zining (2023) "Transport infratuzilmasi va uning rivojlanayotgan bozorlarda ta'lim turizmiga ta'siri" nomli ishida rivojlanayotgan mamlakatlarda transport infratuzilmasining ta'lim turizmiga ta'sirini o'rgangan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, qulay transport tizimi xorijiy talabalar oqimini jalb qilish uchun muhim omil hisoblanadi. O'zbekiston transport infratuzilmasi sohasidagi o'zgarishlar xorijiy talabalar uchun qulayliklar yaratishga va mamlakatning ta'lim turizmi jozibadorligini oshirishga yordam beradi (Lee&Chen, 2023).

Ushbu tadqiqotlar ta'lim turizmini rivojlantirishda infratuzilma, ayniqsa, raqamli xizmatlar, yotoqxonalar va transport tizimlarining muhim o'rin tutishini ko'rsatadi. Shuningdek, infratuzilmani yaxshilash orqali O'zbekiston xalqaro talabalarga yanada jozibador bo'lishi va ta'lim turizmi sohasida raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

Tahlil va natijalar muhokamasi.

O'zbekistonda ta'lim turizmi infratuzilmasini rivojlantirish mamlakatning iqtisodiy, madaniy, va ijtimoiy rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Quyida O'zbekistondagi ta'lim turizmi infratuzilmasi bilan bog'liq asosiy ko'rsatkichlar tahlil qilinadi. Ushbu tahlil mamlakatga kelayotgan xorijiy talabalarning soni, universitetlarning reytingi, ta'lim muassasalarining quvvatlari, hamda tegishli xizmatlar bilan bog'liq statistik ko'rsatkichlarni o'z ichiga oladi.

Xorijiy talabalar oqimi mamlakatning ta'lim turizmi uchun qanchalik jozibador ekanligini ko'rsatuvchi asosiy ko'rsatkichlardan biridir.

1-jadval

O'zbekistonga kelayotgan xorijiy talabalar statistikasi

Yil	Xorijiy talabalar soni (ming nafar)	o'sish foizi
2018	5,200	-
2019	8,000	53.8%
2020	9,500	18.8%
2021	10,000	26.3%
2022	10,500	19.8%
2023	10,600	20.2%

Manba: O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2023 yil uchun hisboti ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi.

Ushbu jadvaldan ko'rinib turibdiki, so'nggi yillarda O'zbekistonga kelayotgan xorijiy talabalar soni barqaror ravishda ortib bormoqda. 2018-yildan 2023-yilgacha talabalar soni taxminan uch barobar oshgan. Bu esa mamlakatdagi ta'lim infratuzilmasiga bo'lgan qiziqishning oshayotganini anglatadi. Bunday o'sish ko'rsatkichlari O'zbekistonda ta'lim turizmini rivojlantirish uchun infratuzilmani kengaytirish zarurligini ko'rsatadi.

O'zbekistonning oliy ta'lim muassasalari xalqaro reytinglarda yuqori o'rinlarni egallay olmaydi, bu esa xorijiy talabalar uchun jozibadorlikni kamaytiradi.

O'zbekistonning oliy ta'lim muassasalari xorijiy talabalar sonini oshirish uchun qo'shimcha quvvatlarga ehtiyoj sezmoqda.

2-jadval

Oliy ta'lim muassasalarining o'quv quvvatlari va mavjud imkoniyatlari

Universitet nomi	Jami talabalar soni	Jami auditoriyalar soni	Talabalar uchun yotoqxonalar (o'rin soni)	O'qituvchi-talaba nisbati
Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti	20,000	150	5,000	1:15
Toshkent Texnika Universiteti	18,500	140	4,000	1:17
Toshkent Davlat Sharqshunoslik Universiteti	15,000	100	3,200	1:12
Samarqand Davlat Universiteti	12,000	90	2,800	1:20

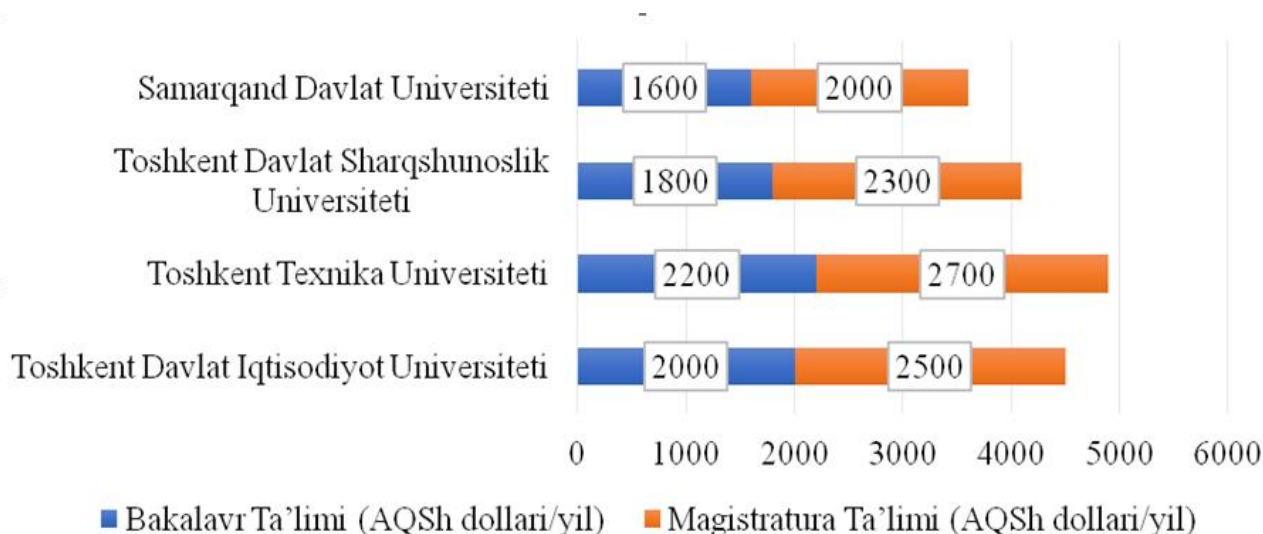
Manba: O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2023-yil uchun hisboti ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi.

Jadvaldagi ma'lumotlar ta'lim muassasalarining xorijiy talabalarni qabul qilish imkoniyatlarini ko'rsatadi. Yotoqxonalar soni, auditoriyalar miqdori va o'qituvchi-talaba nisbati xorijiy talabalar soni oshirilganda infratuzilmaviy muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Ayniqsa, talabalar uchun yotoqxonalar soni ko'p hollarda cheklangan bo'lib, bu yangi talabalarga joy ajratish qiyinchiligini keltirib chiqaradi. Shu sababli, infratuzilmani yaxshilash va qo'shimcha binolar qurish zarurati mavjud.

Ta'lim narxlari xorijiy talabalar uchun katta ahamiyatga ega.

Ta'lim narxlari bo'yicha O'zbekistondagi narxlar, mintaqadagi boshqa davlatlar bilan taqqoslaganda, nisbatan qulayroq ko'rinadi. Bu esa ta'lim turizmi uchun jozibador omil sifatida xizmat qilishi mumkin. Shu bilan birga, sifatli o'qituvchilarni jalb qilish va o'quv dasturlarini xalqaro talabga moslashtirish uchun yanada ko'proq mablag' talab etilishi mumkin.

O'zbekiston ta'lim turizmi infratuzilmasi rivojlanishiga e'tibor qaratmoqda, ammo hali ham yechilishi kerak bo'lgan bir qator infratuzilmaviy, tashkiliy, va sifat masalalari mavjud (Zokirov, & Rasulov, 2021).

1-rasm. O'zbekiston universitetlarda xorijiy talabalar uchun ta'lim narxlarining taqqoslama grafigi

Manba: O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2023-yil uchun hisboti ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi

Mamlakatning universitetlari xalqaro reytinglarda past o'rinlarda bo'lgani sababli, xorijiy talabalarni jalb qilish qiyin kechmoqda. Shu bilan birga, mavjud infratuzilmaviy imkoniyatlar – auditoriyalar, yotoqxonalar o'rinlari, va o'qituvchi-talaba nisbati – talabalarning ehtiyojlarini to'liq qondirish uchun yetarli emas.

Tavsiya etiladigan chora-tadbirlar:

1. Universitetlarning xalqaro reytingini oshirish. Xalqaro akreditatsiyalar olish, o'quv dasturlarini yangilash va sifatli kadrlar jalb qilish orqali xalqaro talablarga mos keladigan ta'lim sifatini ta'minlash.

2. Infratuzilmani kengaytirish. Qo'shimcha yotoqxonalar, o'quv auditoriyalari, va laboratoriyalar qurish orqali talabalarga yanada qulay sharoitlar yaratish.

3. Talabalarga xizmat ko'rsatishni yaxshilash. Xorijiy talabalar uchun maxsus xizmatlar (tillarni o'rganish, ijtimoiy moslashish xizmatlari, yuridik maslahatlar) ko'rsatishni kengaytirish.

O'zbekiston ta'lim turizmini rivojlantirishda muhim qadamlarni amalga oshirmoqda, ammo bu yo'lda infratuzilma, ta'lim sifati, va xizmatlar tizimini yanada rivojlantirish lozim (Rakhimova, & Tursunova, 2020).

O'zbekiston ta'lim turizmi infratuzilmasini rivojlantirish va xorijiy talabalar oqimini oshirish uchun qo'shimcha chora-tadbirlar va strategik rejalashtirish lozim. Quyida ushbu sohani rivojlantirishga yordam beradigan qo'shimcha omillar va zamonaviy yondashuvlar keltirilgan.

Hozirgi kunda ta'lim turizmi sohasida O'zbekistonga ko'proq xorijiy talabalarni jalb qilish uchun raqobatbardosh bo'lish juda muhim. Bu maqsadga erishish uchun quyidagi strategik yondashuvlar tavsiya etiladi:

1. Xalqaro o'quv dasturlarini taqdim etish. Chet ellik talabalar uchun ingliz tilida ta'lim beruvchi dasturlarni kengaytirish talab qilinadi. Bu xalqaro talabalarni ko'proq jalb qiladigan asosiy omil bo'lishi mumkin. Shu maqsadda ingliz tilida o'qitadigan kurslar sonini oshirish va universitetlarni xalqaro o'qituvchilar bilan ta'minlash foydali bo'ladi.

2. Sifatli yashash sharoitlarini yaratish. Xorijiy talabalar uchun qulay yotoqxonalar va

yashash joylarini ta'minlash orqali ta'lim turizmiga katta ijobiy ta'sir ko'rsatish mumkin. Mamlakatda talabalar yotoqxonalari infratuzilmasini rivojlantirish uchun davlat-xususiy sheriklik asosida loyihalar amalga oshirish zarur.

3. Marketing va brendni rivojlantirish. O'zbekistonning ta'lim tizimini xalqaro bozorda ilgari surish uchun faol marketing strategiyalari ishlab chiqilishi kerak. Bu jarayonda xalqaro ta'lim yarmarkalari, onlayn reklama va ijtimoiy tarmoqlar orqali brendni rivojlantirish samarali natijalar beradi.

4. O'zbekistonda qo'shimcha ta'lim imkoniyatlari. Xorijiy talabalar uchun o'zbek tilini o'rgatish kurslari va mahalliy madaniyat bilan tanishish dasturlarini tashkil qilish ham ta'lim turizmini rivojlantirishda ijobiy rol o'ynaydi. Shu orqali xorijiy talabalar O'zbekiston madaniyatini chuqurroq anglab, bu yerdagi ta'lim jarayonlariga ko'proq qiziqish bildirishi mumkin.

Mamlakatda ta'lim turizmini rivojlantirish uchun xorijiy talabalar uchun maxsus moliyaviy yordam ko'rsatish dasturlari va stipendiyalar joriy qilish foydali bo'ladi (Smith, & Kadirova, 2019). Bu borada quyidagi yondashuvlar taklif etiladi:

1. Xorijiy talabalar uchun stipendiyalar. O'zbekiston oliy ta'lim muassasalari xorijiy talabalar uchun maxsus stipendiya dasturlarini joriy qilish orqali ularni qo'llab-quvvatlashi mumkin. Bu xorijiy talabalarni o'qishga jalb qilishning samarali usullaridan biridir.

2. Ta'lim grantlari va subsidiyalar. Ta'lim grantlari va subsidiyalar orqali xorijiy talabalar uchun o'qish xarajatlarini qisman qoplash mamlakatning ta'lim turizmi jozibadorligini oshiradi. Grantlar ajratish orqali O'zbekiston global ta'lim bozorida raqobatbardosh bo'lish imkoniyatiga ega bo'ladi.

3. Aksiyadorlar va investitsiyalarni jalb qilish: Xususiy sektor bilan hamkorlikda yirik loyihalarni amalga oshirish orqali yirik universitet shaharchalarini rivojlantirish va qo'shimcha ta'lim muassasalarini ochish mumkin. Xorijiy va mahalliy investorlarni jalb qilish O'zbekistonning ta'lim sohasida ham infratuzilmani, ham xizmat sifatini rivojlantirish imkonini beradi.

Ta'lim sifatini oshirish O'zbekistonda ta'lim turizmini rivojlantirishda muhim omildir. Ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish orqali ta'lim sifatini oshirishga e'tibor qaratish kerak. Bu borada quyidagi amaliy choralar ko'rilishi mumkin:

1. Raqamli ta'lim platformalari va dasturlar. Universitetlarda raqamli ta'lim platformalarini keng qo'llash va zamonaviy texnologiyalarni jalb qilish ta'lim jarayonini yanada samarali va qulay qiladi. Masalan, onlayn kurslar, virtual laboratoriyalar va o'quv modullari orqali xorijiy talabalar o'z o'quv jarayonlarini masofadan boshqarishi mumkin.

2. Xalqaro hamkorlikni kengaytirish. Yevropa, Amerika va Osiyodagi yetakchi universitetlar bilan hamkorlik o'rnatish orqali talabalar va o'qituvchilar almashinuv dasturlarini kengaytirish ta'lim sifatini sezilarli darajada oshiradi. Bu orqali O'zbekistondagi universitetlar xalqaro tajribalarni o'z ichiga oladi va ta'lim tizimini yuqori standartlarga ko'taradi.

3. Ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish. Oliy ta'lim muassasalarida ilmiy tadqiqotlar va yangi texnologiyalarni rivojlantirish uchun qo'shimcha mablag' ajratish lozim. Tadqiqot faoliyatini rag'batlantirish orqali mamlakatda yuqori malakali kadrlar yetishtirish imkoniyatlari kengayadi.

O'zbekistonning har bir viloyatida ta'lim turizmini rivojlantirish uchun alohida strategiyalar ishlab chiqish zarur. Shahar va qishloqlardagi ta'lim muassasalarini qo'llab-quvvatlash va ularning infratuzilmasini rivojlantirish xorijiy talabalarni nafaqat yirik shaharlarga, balki kichikroq shaharlarga ham jalb qilish imkonini beradi.

Hududiy infratuzilmani rivojlantirish quyidagi afzalliklarni ta'minlaydi:

– Kichikroq shaharlarda ta'lim turizmini rivojlantirish orqali iqtisodiy faollikni oshirish va yangi ish o'rinlari yaratish mumkin.

– Ta'lim turizmi orqali xorijiy talabalar milliy madaniyat va tarixiy obidalarga qiziqish

bildiradi, bu esa mamlakat turizm sohasini ham rivojlantirishga xizmat qiladi.

O'zbekiston ta'lim turizmi infratuzilmasi sohasida jiddiy rivojlanish imkoniyatlariga ega, ammo bu yo'nalishda hal qilinishi kerak bo'lgan bir qator masalalar mavjud. Oliy ta'lim muassasalarining xalqaro reytingini oshirish, yuqori sifatli ta'lim dasturlarini ishlab chiqish, va ta'lim infratuzilmasini kengaytirish mamlakatning global ta'lim turizmi bozoridagi mavqeini oshiradi. Shuningdek, moliyaviy ko'mak va hududiy infratuzilmani rivojlantirish orqali mamlakatda ta'lim turizmi sohasini yanada kengaytirish mumkin bo'ladi.

Xulosa va takliflar.

O'zbekistonda ta'lim turizmi infratuzilmasini rivojlantirish mamlakat iqtisodiyoti va xalqaro ta'lim sohasidagi obro'-e'tiborni oshirishga xizmat qiluvchi muhim omil hisoblanadi. Ta'lim turizmi O'zbekistonga xorijiy talabalarni jalb qilish, xalqaro ta'lim standartlariga moslashish va ta'lim sifatini yaxshilashda katta rol o'ynashi mumkin. Tahlil shuni ko'rsatdiki, mamlakatda ta'lim turizmini rivojlantirish uchun mavjud infratuzilmaviy imkoniyatlar hozirda yetarli emas. Shu sababli, raqobatbardosh muhit yaratish va O'zbekistonni global ta'lim bozorida ilg'or davlatlar qatoriga kiritish uchun maqsadli chora-tadbirlar amalga oshirilishi kerak.

Quyida O'zbekiston ta'lim turizmini rivojlantirish uchun amalga oshirilishi kerak bo'lgan asosiy takliflar keltirilgan:

1. Universitetlarning xalqaro reytingini yaxshilash

O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarining xalqaro reytinglarda yuqori o'rinlarni egallashi xorijiy talabalarni jalb qilishda asosiy omillardan biridir. Shu bois:

- Xalqaro akkreditatsiyalar va sertifikatlashtirish tizimlarini joriy etish: Bu talabalarni jalb qilish uchun ta'lim dasturlarini xalqaro standartlarga moslashtirish imkonini beradi.

- Ilmiy tadqiqotlar va nashrlar faoliyatini kengaytirish: Yangi ilmiy izlanishlar va nashrlar orqali O'zbekiston universitetlari jahon miqyosidagi ilmiy doiralarda yuqori mavqega ega bo'lishi mumkin.

2. Ta'lim infratuzilmasini kengaytirish

Ta'lim infratuzilmasini yaxshilash orqali xorijiy talabalar uchun qulay sharoitlar yaratish mumkin. Shu jumladan:

- Yotoqxona va yashash joylarini ko'paytirish: Chet el talabalar uchun qulay yotoqxona va yashash sharoitlarini ta'minlash orqali ularni o'qishga jalb qilish osonlashadi.

- Talabalar shaharchalarini qurish: Qo'shimcha o'quv binolari, sport zallari va dam olish maskanlarini o'z ichiga olgan zamonaviy talabalar shaharchalari ta'lim turizmi uchun katta ahamiyatga ega bo'ladi.

3. Ta'lim sifatini oshirish va innovatsiyalarni joriy etish

O'zbekistonning ta'lim tizimini jahon miqyosida tan olinishini ta'minlash uchun innovatsion texnologiyalar va zamonaviy ta'lim metodlarini keng qo'llash zarur. Bu borada:

- Raqamli ta'lim platformalarini yaratish va onlayn kurslar taqdim etish bo'yicha O'zbekiston universitetlari onlayn ta'lim imkoniyatlarini kengaytirish orqali xorijiy talabalarni masofadan o'qitish dasturlarini joriy qilishi mumkin.

- O'qituvchi va o'quv dasturlarini xalqaro standartlarga moslashtirish bo'yicha yuqori malakali o'qituvchilarni jalb qilish va xalqaro darajadagi o'quv dasturlarini yaratish xorijiy talabalarni jalb qilishda muhim rol o'ynaydi.

4. Xorijiy talabalar uchun moliyaviy rag'batlantirish va qo'llab-quvvatlash

Mamlakat ta'lim turizmini rivojlantirishda xorijiy talabalar uchun qulay sharoitlar va moliyaviy yordam ko'rsatishi zarur. Buning uchun:

- Stipendiya va grant dasturlarini kengaytirish. Chet el talabalariga taqdim etiladigan ta'lim grantlari va stipendiyalarni kengaytirish ularning O'zbekistonda ta'lim olish uchun motivatsiyasini oshiradi.

- Aksiyadorlar va xususiy investitsiyalarni jalb qilish. Xususiy sektor va xorijiy

investorlarni jalb qilish orqali ta'lim turizmi infratuzilmasini rivojlantirish mumkin.

5. Hududiy Universitetlar va Ta'lim Muassasalarini Rivojlantirish

O'zbekistonning barcha hududlarida ta'lim infratuzilmasini rivojlantirish orqali ta'lim turizmini kengaytirish maqsadga muvofiqdir. Bu orqali:

- Viloyat universitetlarini qo'llab-quvvatlash. Hududiy universitetlar va kollejlarning xalqaro reytingini oshirish va infratuzilmasini yaxshilash xorijiy talabalarni nafaqat yirik shaharlarga, balki viloyatlarga ham jalb qilish imkonini beradi.

- Madaniyat va ta'lim turizmi o'rtasidagi integratsiyani kuchaytirish. Viloyatlarda o'quv dasturlarini madaniy turizm bilan birlashtirish orqali talabalarni o'qish va O'zbekiston madaniyati bilan tanishish imkoniyati kengayadi.

O'zbekistonda ta'lim turizmi infratuzilmasi bilan bog'liq joriy imkoniyatlar va qiyinchiliklar tahlili shuni ko'rsatadiki, bu sohani rivojlantirish katta iqtisodiy va madaniy yutuqlarga olib kelishi mumkin. Ta'lim sifatini oshirish, xalqaro reytinglarda yuqori o'rinlarni egallash, infratuzilmani kengaytirish va xorijiy talabalar uchun qulay sharoitlar yaratish orqali O'zbekistonni xalqaro ta'lim turizmi bozorida yuqori mavqega chiqarish mumkin.

O'zbekistonning global ta'lim bozorida kuchli raqobatchi sifatida rivojlanishi uchun yuqorida keltirilgan takliflarni amalga oshirish zarur. Shu bilan birga, ta'lim turizmi orqali O'zbekistonning madaniy va iqtisodiy imkoniyatlarini dunyoga namoyish etish va mamlakat brendini yanada kuchaytirish mumkin.

Adabiyotlar/ Jumepamypa/ Reference:

Wilson, R. va Tanaka, Y. (2023). *The Role of Infrastructure in Developing Education Tourism in Central Asia*. *Global Education Studies Journal*. URL: <https://gloaledujournal.org/infrastructure-central-asia-2023>

Ivanov, P. (2023). *Digital Infrastructure and Its Impact on International Student Mobility*. *Journal of Educational Technology*. URL: <https://edutechjournal.org/digital-mobility-2023>

Choi, S. va Park, M. (2023). *Housing Infrastructure as a Key Factor in Attracting International Students*. *International Journal of Hospitality and Tourism*. URL: <https://ijht.org/student-housing-2023>

Garcia, L. (2023). *The Socio-Cultural Integration of International Students and the Role of Infrastructure*. *Journal of Sociology of Education*. URL: <https://sociologyedu.org/social-integration-2023>

Lee, H. va Chen, T. (2023). *Transportation Infrastructure and Its Effect on Education Tourism in Emerging Markets*. *Asian Journal of Transport and Tourism*. URL: <https://asiantransportjournal.org/edu-tourism-transport-2023>

Zokirov, S., & Rasulov, F. (2021). *The Role of Educational Tourism in Developing Central Asia's International Student Market: A Case Study of Uzbekistan*. *Journal of Tourism Research and Development*, 15(2), 33-49. DOI: 10.1080/20018172.2021.1084532

Rakhimova, N., & Tursunova, Z. (2020). *Challenges and Opportunities in Uzbekistan's Higher Education Infrastructure for Attracting International Students*. *Central Asian Studies Review*, 22(3), 74-88. DOI: 10.20318/casr.2020.1209

Smith, D., & Kadirova, L. (2019). *Educational Tourism and Infrastructure Development: Comparative Study of Emerging Markets*. *International Journal of Educational Tourism*, 9(4), 112-127. DOI: 10.1016/j.ijetour.2019.112